

พระราชบัญญัติ

ว่าด้วยการอบรมและฝึกอาชีพบุคคลบางประเภท

พ.ศ. ๒๕๑๘

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๘

เป็นปีที่ ๓๐ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มี
พระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยการอบรมและฝึก
อาชีพบุคคลบางประเภท

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้
โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่
รัฐสภา ดังต่อไปนี้

ฉบับพิเศษ หน้า ๓๔

เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๔๑ ราชกิจจานุเบกษา ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๘

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติว่าด้วยการอบรมและฝึกอาชีพบุคคลบางประเภท พ.ศ. ๒๕๑๘”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑ ลงวันที่ ๒ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๐๑

(๒) ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๔๓ ลงวันที่ ๑๐ มกราคม พ.ศ. ๒๕๐๒

มาตรา ๔ พระราชบัญญัตินี้มิให้ใช้บังคับแก่เด็กและเยาวชนตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน

มาตรา ๕ ในพระราชบัญญัตินี้

“สถานอบรมและฝึกอาชีพ” หมายความว่า สถานอบรมและฝึกอาชีพซึ่งรัฐมนตรีประกาศตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัตินี้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๖ บุคคลดังต่อไปนี้ เป็นบุคคลที่พึงรับการอบรมและฝึกอาชีพ

(๑) เป็นผู้ประพฤตินกระทำการรังแก ข่มเหง ชู่เจิญหรือกระทำด้วยประการใด ๆ โดยมีขอบ ให้บุคคลอื่นเกรงกลัว

(๒) เป็นบุคคลจรจัดไม่มีที่อยู่เป็นหลักแหล่ง และไม่ปรากฏการทำมาหาเลี้ยงชีพโดยสุจริต

(๓) เป็นผู้หาเลี้ยงชีพด้วยวิธีการอันขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

(๔) เป็นผู้มีเครื่องมือ อาวุธหรือวัตถุอันอาจใช้ในการกระทำความผิด และมีเหตุอันควรเชื่อว่าจะกระทำความผิดขึ้นหรือมีพฤติการณ์แวดล้อมที่แสดงว่าสิ่งของในครอบครองได้มาจากการกระทำความผิด

(๕) เป็นผู้ประพฤตินทำความเดือดร้อนแก่บุคคลอื่นจนทำให้บุคคลอื่นไม่อาจประกอบอาชีพการงานหรือมีความเป็นอยู่ได้โดยปกติ

(๖) เป็นผู้ประพฤตินเป็นธูระจัดหา ล่อไป หรือชักพาหญิงไปเพื่อการค้าประเวณี ไม่ว่าหญิงนั้นจะยินยอมหรือไม่

บุคคลที่พึงรับการอบรมและฝึกอาชีพในกรณี (๑) (๓)

(๔) (๕) และ (๖) หมายความว่ารวมถึงผู้ใช้ให้ผู้อื่นกระทำการในกรณีดังกล่าว และผู้สนับสนุนการกระทำในกรณีดังกล่าวด้วย

ฉบับพิเศษ หน้า ๓๖

เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๔๑ ราชกิจจานุเบกษา ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๘

มาตรา ๓ เมื่อมีเหตุอันควรเชื่อว่าบุคคลใดเป็นบุคคลที่พึงรับการอบรม และฝึกอาชีพตามมาตรา ๖ ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจมีอำนาจออกหมายเรียกหมายจับหรือจับบุคคลนั้นส่งพนักงานสอบสวนเพื่อทำการสอบสวน และให้พนักงานอัยการมีอำนาจยื่นคำร้องขอต่อศาลอาญา หรือศาลจังหวัดเพื่อสั่งว่าบุคคลนั้นเป็นบุคคลที่พึงรับการอบรมและฝึกอาชีพ

ในการดำเนินการดังกล่าวในวรรคหนึ่ง และการดำเนินการอย่างอื่นเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ ให้นับบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาชญามาใช้บังคับโดยอนุโลม แต่ในการควบคุมในระหว่างการสอบสวนให้ปฏิบัติตามมาตรา ๑๒

ให้ถือว่าบุคคลที่ถูกศาลสั่งให้ส่งตัวไปรับการอบรมและฝึกอาชีพเป็นผู้ถูกคุมขังตามอำนาจของศาลตามความหมายแห่งประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๔ ถ้าความปรากฏแก่ศาลตามคำร้องขอของพนักงานอัยการว่า บุคคลใดเป็นบุคคลที่พึงรับการอบรมและฝึกอาชีพ ให้ศาลมีอำนาจสั่งอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) ให้บุคคลนั้นทำทัณฑ์บนว่าจะไม่ประพฤติตนเป็นบุคคลที่พึงรับการอบรมและฝึกอาชีพอีกตลอดเวลาที่ศาลกำหนด แต่ไม่เกินสองปี โดยจะกำหนดเงื่อนไขให้ไปรายงานตัวเป็นครั้งคราวต่อเจ้าพนักงานหรือหน่วยราชการหรือองค์การเอกชนที่ทำหน้าที่ทางสังคมสงเคราะห์ที่ศาลระบุ เพื่อให้เจ้าพนักงานหรือหน่วยราชการหรือองค์การเอกชนดังกล่าวจะได้สอบถามแนะนำ ช่วยเหลือ หรือตักเตือนตามที่เห็นสมควรในเรื่องความประพฤติและการประกอบอาชีพด้วยก็ได้

ถ้าผู้นั้นไม่ยอมทำทัณฑ์บน ให้ศาลส่งตัวบุคคลนั้นไปรับการอบรมและฝึกอาชีพตาม (๒) จนกว่าจะทำทัณฑ์บน แต่ทั้งนี้ไม่เกินสองปี

(๒) ให้ส่งตัวบุคคลนั้นไปรับการอบรมและฝึกอาชีพ ณ สถานอบรมและฝึกอาชีพ มีกำหนดเวลาไม่เกินสองปี

ในกรณีที่ไม่มีสถานอบรมและฝึกอาชีพตั้งอยู่ในเขตศาล ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้บุคคลนั้นไปรับการอบรมและฝึกอาชีพ ณ สถานอบรมและฝึกอาชีพ ที่พนักงานอัยการร้องขอ

มาตรา ๘ ถ้าผู้ทำทัณฑ์บนตามมาตรา ๘ (๑) กระทำผิดทัณฑ์บนหรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขภายในกำหนดเวลาที่ศาลสั่ง

ฉบับพิเศษ หน้า ๓๘

เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๕๑ ราชกิจจานุเบกษา ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๘

ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ส่งตัวบุคคลนั้นไปรับการอบรมและฝึกอาชีพ ณ สถานอบรมและฝึกอาชีพ มีกำหนดเวลาไม่เกินสองปี

มาตรา ๑๐ ในกรณีที่พนักงานอัยการยื่นฟ้องบุคคลต่อศาลว่ากระทำความผิดอาญา พร้อมทั้งร้องขอให้ศาลสั่งว่าบุคคลนั้นพึงรับการอบรมและฝึกอาชีพในการกระทำอันเป็นกรรมเดียวกันด้วย เมื่อศาลเห็นว่าบุคคลนั้นกระทำความผิดอาญาและพึงรับการอบรมและฝึกอาชีพตามคำฟ้องและคำร้องขอของพนักงานอัยการจริง ให้ศาลมีอำนาจใช้ดุลพินิจว่าจะพิพากษาลงโทษบุคคลในความผิดอาญานั้น หรือจะสั่งให้ส่งตัวบุคคลนั้นไปรับการอบรมและฝึกอาชีพก็ได้ เมื่อศาลใช้ดุลพินิจในทางพิพากษาลงโทษในความผิดอาญานั้นแล้ว ห้ามมิให้สั่งให้ส่งตัวบุคคลนั้นไปรับการอบรมและฝึกอาชีพ

มาตรา ๑๑ ในระหว่างที่บุคคลใดได้รับการอบรมและฝึกอาชีพ หากปรากฏว่าบุคคลนั้นต้องคำพิพากษาของศาลเพราะเหตุกระทำผิดอาญา ถ้าผู้นั้นต้องรับโทษจำคุกตามคำพิพากษาดังแต่สองปีขึ้นไป ผู้นั้นไม่ต้องรับการอบรมและฝึกอาชีพต่อไปอีก แต่ถ้าผู้นั้นต้องรับโทษจำคุกตามคำพิพากษาดำกว่าสองปี ให้ส่งตัวผู้นั้นไปรับโทษตามคำพิพากษา เมื่อครบกำหนดโทษ

เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๔๑ ราชกิจจานุเบกษา ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๘

แล้ว ให้ส่งตัวกลับมารับการอบรมและฝึกอาชีพต่อไปจนครบกำหนด

มาตรา ๑๒ ห้ามมิให้ควบคุมตัวผู้ถูกจับเพื่อขอให้ศาลสั่งให้เป็นบุคคลที่พึงรับการอบรมและฝึกอาชีพตามพระราชบัญญัตินี้ไว้เกินเจ็ดวันนับแต่วันที่ผู้ถูกจับมาถึงที่ทำการของพนักงานสอบสวน

ถ้าเกิดความจำเป็นที่จะควบคุมผู้ถูกจับไว้เกินกำหนดเวลาในวรรคหนึ่ง เพื่อให้การสอบสวนเสร็จสิ้นหรือเพื่อการปฏิบัติงานของพนักงานอัยการ ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการส่งผู้นั้นมาศาลและยื่นคำร้องต่อศาลขออนุญาตขังผู้นั้นไว้ ศาลมีอำนาจสั่งขังหลายครั้งติด ๆ กัน แต่ครั้งหนึ่งต้องไม่เกินเจ็ดวัน และรวมกันทั้งหมดต้องไม่เกินสามสิบวัน

การขังตามคำสั่งศาลในวรรคสอง ให้ขังไว้ ณ ที่ทำการของพนักงานสอบสวน โดยมีให้ปะปนกับผู้ต้องหาคดีอาญา

มาตรา ๑๓ ให้พนักงานสอบสวนซึ่งควบคุมตัวบุคคลอันรพาลไว้ตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑ ลงวันที่ ๒ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๐๑ อยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ดำเนินการสอบสวนว่าบุคคลดังกล่าวเป็นบุคคลที่พึงรับการอบรมและฝึกอาชีพตามพระราชบัญญัตินี้หรือไม่ ถ้าพนักงานสอบสวน

ฉบับพิเศษ หน้า ๔๐

เล่ม ๕๒ ตอนที่ ๔๑ ราชกิจจานุเบกษา ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๘

เห็นว่าบุคคลดังกล่าวไม่เป็นบุคคลที่พึงรับการอบรมและฝึก
อาชีพตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ปล่อยตัวบุคคลนั้นไปโดยไม่ชักช้า
ถ้าพนักงานสอบสวนเห็นว่าบุคคลดังกล่าวเป็นบุคคลที่พึงรับการ
อบรมและฝึกอาชีพตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ส่งตัวบุคคลนั้นให้
พนักงานอัยการดำเนินการร้องขอให้ศาลสั่งตามมาตรา ๘

เพื่อประโยชน์แก่การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้นำ
มาตรา ๑๒ มาใช้บังคับแก่การควบคุมตัวบุคคลอันธพาลตาม
วรรคหนึ่งโดยอนุโลม โดยให้ถือว่าวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้
บังคับ เป็นวันที่ผู้ถูกจับมาถึงที่ทำการของพนักงานสอบสวน

มาตรา ๑๔ ผู้ใดถูกควบคุมตัวอยู่ในสถานอบรมและ
ฝึกอาชีพตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๔๓ ลงวันที่ ๑๐
มกราคม พ.ศ. ๒๕๑๒ ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้
ผู้นั้นรับการอบรมและฝึกอาชีพ ณ สถานอบรมและฝึกอาชีพ
ดังกล่าวต่อไปอีกเป็นเวลาไม่เกินหกเดือน นับแต่วันที่พระราช
บัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๑๕ ให้กระทรวงมหาดไทยจัดตั้งคณะกรรมการขึ้น
คณะหนึ่งหรือหลายคณะ แต่ละคณะมีจำนวนไม่น้อยกว่าสามคน
สำหรับพิจารณาปล่อยบุคคลที่ถูกควบคุมตามมาตรา ๑๔

ฉบับพิเศษ หน้า ๔๑

เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๔๑ ราชกิจจานุเบกษา ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๘

ให้คณะกรรมการตามวรรคหนึ่งพิจารณาและมีคำสั่งทุกสองเดือนว่าผู้ที่ถูกควบคุมผู้ใดควรให้ควบคุมไว้หรือปล่อยตัวไป การปล่อยตัวนั้นคณะกรรมการจะกำหนดให้มีทัณฑ์บนด้วยหรือไม่ก็ได้ และให้นำความในมาตรา ๘ (๑) มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๖ บุคคลดังต่อไปนี้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลอาญา หรือศาลจังหวัดแห่งท้องที่ที่มีการควบคุมหรือการอบรมและฝึกอาชีพ ว่าตนหรือบุคคลซึ่งรับการอบรมและฝึกอาชีพ มิใช่เป็นบุคคลที่พึงรับการอบรมและฝึกอาชีพตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๔๓ ลงวันที่ ๑๐ มกราคม พ.ศ. ๒๕๐๒ หรือตามพระราชบัญญัตินี้ แล้วแต่กรณี

- (๑) บุคคลผู้รับการอบรมและฝึกอาชีพนั้น
- (๒) ตามีภริยา หรือญาติของบุคคลนั้น หรือผู้มีประโยชน์เกี่ยวข้อง

(๓) พนักงานอัยการ

เมื่อได้รับคำร้องดังกล่าว ให้ศาลออกหมายเรียกเจ้าพนักงานซึ่งก่อให้เกิดการอบรมและฝึกอาชีพมาพร้อมกัน ถ้าเป็นที่พอใจศาลว่าบุคคลที่ต้องรับการอบรมและฝึกอาชีพมิใช่เป็นบุคคลที่พึงรับการอบรมและฝึกอาชีพตามประกาศของ

ฉบับพิเศษ หน้า ๔๒

เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๔๑ ราชกิจจานุเบกษา ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๘

คณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๔๓ ลงวันที่ ๑๐ มกราคม พ.ศ. ๒๕๐๒ หรือตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ศาลตั้งปล่อยตัวบุคคลนั้นไป

มาตรา ๑๓ ให้รัฐมนตรีประกาศจัดตั้งสถานอบรมและฝึกอาชีพพร้อมทั้งกำหนดมาตรการและวิธีการให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของการอบรมและฝึกอาชีพ ซึ่งจะต้องรวมถึงการให้ความอุปการะแก่บุคคลผู้รับการอบรมและฝึกอาชีพตามสมควร และการให้บุคคลดังกล่าวมีความเป็นอยู่ที่เหมาะสม แก่อัตภาพ เพื่อให้บุคคลที่รับการอบรมและฝึกอาชีพสามารถประกอบอาชีพให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมต่อไปได้ ทั้งนี้ ให้จัดตั้งให้แล้วเสร็จภายในสามปี นับตั้งแต่วันใช้บังคับพระราชบัญญัตินี้

ในระหว่างที่ยังมิได้จัดตั้งสถานอบรมและฝึกอาชีพตามวรรคหนึ่ง ให้สถานอบรมและฝึกอาชีพที่กระทรวงมหาดไทยจัดให้มีขึ้นตามข้อ ๒ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๔๓ ลงวันที่ ๑๐ มกราคม พ.ศ. ๒๕๐๒ เป็นสถานอบรมและฝึกอาชีพ ซึ่งรัฐมนตรีประกาศตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัตินี้ แต่ให้กระทรวงมหาดไทยดำเนินการแก้ไขปรับปรุงให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของการอบรมและฝึกอาชีพตามนัยแห่งวรรคหนึ่งไปพลางก่อน

ฉบับพิเศษ หน้า ๔๓

เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๔๑ ราชกิจจานุเบกษา ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๘

มาตรา ๑๘ ให้คณะกรรมการซึ่งกระทรวงมหาดไทยจัดตั้งขึ้นตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๔๓ ลงวันที่ ๑๐ มกราคม พ.ศ. ๒๕๐๒ เป็นคณะกรรมการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๙ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

สัญญา ธรรมศักดิ์

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่การควบคุมบุคคลอันซพาลและการอบรมและฝึกออาชีพแก่บุคคลดังกล่าวตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑ ลงวันที่ ๒ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๐๑ และฉบับที่ ๔๓ ลงวันที่ ๑๐ มกราคม พ.ศ. ๒๕๐๒ มีบทบัญญัติไม่เหมาะสมและสอดคล้องกับหลักการตามระบอบประชาธิปไตย จึงสมควรยกเลิกประกาศของคณะปฏิวัติทั้งสองฉบับดังกล่าว และกำหนดให้มีการอบรมและฝึกออาชีพแก่บุคคลบางประเภท